

Một trong những lý do ông Barrack Obama được chọn Tổng thống là vì 8 năm cầm quyền của Tổng thống George W. Bush, Kinh tế Hoa Kỳ rơi vào khủng hoảng trầm trọng. Người dân Hoa Kỳ muốn có sự thay đổi, và ông Obama đã đánh trúng vào tâm lý đó nên chiến dịch vận động tranh cử của ông chỉ có một chủ đề to bự đó là “change”.

Nguyên do cuộc suy thoái kinh tế của Hoa Kỳ nói riêng và của thế giới nói chung không phải là Tổng thống George W. Bush, Tổng thống George W. Bush hay bất kỳ cá nhân nào. Cuộc suy thoái này là một chu kỳ tự nhiên vì cái gì đã lên cao đi xuống thì cũng sẽ có lúc xuống. Từ Cuộc Chiếm Vùng Vịnh năm 1990, Hoa Kỳ và thế giới đã hưởng một thời gian trỗi dậy của kinh tế. Trong suốt những tháng đó người ta cũng đã thấy có những cơn suy thoái. Kinh tế đang trên đà tăng trưởng nên dân chúng đổ xô mua nhà, các ngân hàng không kiểm soát cách nghiêm chỉnh lãi suất của những người này, do đó, sau một thời gian, những người mua nhà không có đủ khả năng trả tiền hàng tháng, các ngân hàng lập tức thu hồi tiền mặt mà ngân hàng Anh hay gọi là “cash flow”. Sự thiếu hụt cash flow này làm cho các công ty tài chính không dám cho vay tiền của nhau và cũng không dám đầu tư vào những người nộp tiền xin tín dụng, thế đó, mãi lúc kinh tế suy giảm, kéo theo sự thất nghiệp ngày càng gia tăng.

Khi mãi lúc kinh tế suy giảm, thị trường tiêu thụ bị chững lại, những công ty chuyển các sản phẩm là nhân viên tuyển dụng. Kinh tế xe hơi của Hoa Kỳ là con cờ domino thứ hai sau khủng hoảng tài chính. Trong gần 2 thập niên qua, kinh tế xe hơi của Hoa Kỳ sản xuất những chiếc xe to và tốn xăng. Ví dụ, xe Hummer chỉ 1 gallon chạy được 10 miles nên dân chúng gọi đó là “xe đắt xăng”. Khi giá xăng tăng vọt, đời sống kinh tế gia đình, dân chúng Hoa Kỳ đổ xô đi mua các loại xe nhỏ ít hao xăng do Nhật hay Đức chế tạo. Những công ty chế tạo xe của Hoa Kỳ muốn nộp tiền khai phá sản.

Kinh tế tài chính, kinh tế địa ốc và kinh tế xe hơi là ba khủng hoảng hàng đầu của Hoa Kỳ bắt đầu thì lập tức thị trường chứng khoán Wall Street chao đảo. Ba khủng hoảng này tạo hàng chục triệu công việc cho các nhân viên. Những điều đáng nói thời điểm này hầu như các công ty không còn độc lập mà “độc lập” (independent) mà phải có sự liên đới và phụ thuộc lẫn nhau (interdependent) lẫn nhau. Ví dụ xe bán không được thì các salesman thất nghiệp, những hãng chế tạo phụ tùng cũng phải đóng cửa, và không có tiền thì họ không đi shopping và vì thế các shopping cũng vắng khách. Ngay cả thị trường Nails (làm móng tay, móng chân) do người Việt thống lĩnh tại Texas cũng bị ảnh hưởng nặng nề của nền kinh tế tuột dốc này. Trớ trêu đây, mỗi thân chủ hàng tháng có thể đến tiệm Nails 2 lần, những hôm nay, họ chỉ dám đến tiệm để đánh bóng, sơn phết bề mặt móng tay, móng chân của mình có một lần hoặc gần 2 tháng mới làm một lần mà thôi.

Vì hoàn cảnh hiện tại, thì sẽ thành công hay thất bại trong việc phục hồi nền kinh tế của Hoa Kỳ, cũng sẽ phụ thuộc vào những sâu đậm (khác nhau) trên nội các của Đảng Dân Chủ nói chung và đặc biệt là của Tổng Thống Barack Obama nói riêng khi ông đã từng hứa hẹn một cách hùng hồn, chắc chắn “Yes we can” trong thời gian vận động tranh cử. Ông gửi tin nhắn cho rằng các giám đốc điều hành kinh doanh tài chính tại Wall Street thì không cho mình 18 tỷ USD cho tài khóa năm 2007 trong khi kinh doanh này bắt đầu là một hành vi vô đạo đức. Ông rút bớt mình khi thấy các giám đốc chủ tịch xe hơi Hoa Kỳ đến Washington D.C để xin tiền “kích thích” (stimulus package) mà lại di chuyển bằng chiếc máy bay riêng của công ty, thì chỉ vài chục ngàn cho một chuyến bay. Thấy vậy các vị giám đốc chủ tịch dám đi “first class” của các hãng máy bay công nghiệp. Nhưng, cũng có lẽ vì ra tiền vào nói rằng Tổng Thống Barack Obama chỉ là một người đạo đức giả (hypocrite) thì vì ông đi họp tại Tòa Bạch Ốc ra đến Camp Davis cũng dùng máy bay riêng rồi thì tiền kém cho ngân sách quốc gia.

Theo vật chất của vận tiền nhiệm, Tổng Thống Barack Obama vận động Liên bang Viện của Quốc Hội Hoa Kỳ thông qua ngân khoản 787 tỷ USD để kích thích nền kinh tế Hoa Kỳ. Đạo Luật này được mang tên The American Recovery and Reinvestment Act of 2009. Ngày 13/02/09, đạo luật này được thông qua ở Hạ Viện với 246 phiếu thuận và 183 phiếu chống. Tổng cộng 176 đảng viên Đảng Cộng Hòa ở Hạ Viện đưa ra phiếu chống. Có 7 đảng viên Đảng Dân Chủ đứng ý kiến này. Tổng Thống Viện, 60 phiếu thuận và 38 phiếu chống (tổng cộng là Đảng Cộng Hòa). Tổng cộng đảng viên Dân Chủ, được lập và thêm 3 đảng viên Đảng Cộng Hòa bỏ phiếu chấp thuận đạo luật này. Tổng thống Nghị Sĩ Edwar M. Kennedy của tiểu bang Massachussetts, Dân Chủ, bỏ phiếu nên không bỏ phiếu. Tiểu bang Minnesota đang trình 1 ghế Tổng thống Nghị Sĩ nên không thể bỏ phiếu được. Thứ Ba ngày 17/02/09 tại Denver, Colorado, Tổng Thống Barack Obama ký ban hành đạo luật này.

Đảng Cộng Hòa cho rằng số tiền này như muối bỏ biển. Còn những người khác thì suy luận Đảng Dân Chủ và Tổng Thống Barack Obama thông qua kế hoạch kích thích kinh tế 787 tỷ USD là để trả ơn cho những người “trả” và những người loan đầu trong đi đi bỏ phiếu mà lại bỏ phiếu cho Đảng Dân Chủ, để rồi loan sau họ lại sẽ tiếp tục ủng hộ cho Đảng Dân Chủ nữa.

Nhưng, nếu không thông qua 787 tỷ USD thì kinh tế càng trì trệ, Tổng Thống Barack Obama có lý do để đổ lỗi cho sự sụp đổ của nền kinh tế là do các đảng viên Đảng Cộng Hòa! Chính vì lý do này, sau khi làm áp lực đối với, yêu cầu có những sự thay đổi đối với số tiền này thì ông cũng ăn việc làm hơn nhờ vận động tân trang hoặc xây dựng đường xá thay vì cho học bổng sinh viên, v.v., ba đảng viên Đảng Cộng Hòa ở Thượng Viện đã xé rào bỏ phiếu thuận cho đạo luật The American Recovery and Reinvestment Act 2009. Nếu không có 3 phiếu này thì đạo luật đó đã tiêu vong vì theo Hiến Pháp Hoa Kỳ, phải có 60 trên 100 nghị sĩ bỏ phiếu thuận thì đạo luật mới thành. Con số 60 vừa qua ở Thượng Viện cho thấy đạo luật này quá mong manh, chỉ là được sự ủng hộ của dân chúng Hoa Kỳ. Theo các đảng viên Đảng Cộng Hòa, số tiền 787 tỷ USD cũng chỉ là cách gửi quy tập tiền thuế để trả an tâm lý quần chúng tiêu xài chi

không phải là kế hoạch lâu dài để ổn định nền kinh tế của Hoa Kỳ.

Thập niên 1990s, để tiết kiệm chi phí nhân công, các công ty Hoa Kỳ dời nhà máy hoặc dời văn phòng đến hành lang ngoài quốc gia khác. Thí dụ, tại Sugar Land, một vùng phía đông của Houston, Texas, nhà máy chế tạo động cơ tại Imperial Sugar đóng cửa nhà máy chế tạo chuyển xuống Nam Mỹ làm cho vài ngàn nhân công tại đây thất nghiệp. Những hãng dệt và may tại Đông Bắc Hoa Kỳ cũng đã dời các công ty của họ sang Á Châu. Các công ty chế tạo ô tô riêng rẽ của mình, chính quy định để nhốt vào lâu và dài đã biến Hoa Kỳ thành một quốc gia tiêu thụ hàng là sản xuất. Khi nào khi không có công việc như trước thì lấy gì để tiêu thụ? Đây chính là vấn đề lớn của câu hỏi “con gà có trước hay què trước có trước con gà?” Những đồng viên Đảng Cộng Hòa muốn chính phủ thông qua một đề luật làm sao ép các công ty Hoa Kỳ phải đi để sản xuất tại nội địa.

Số tiền 787 tỷ USD được phân chia tổng quát như sau: 153.3 tỷ cho bộ hạ mìn sức khỏe; 143 tỷ cho giáo dục và học viện; 90 tỷ cho xây dựng đường xá; 74 tỷ cho các chương trình Xanh và bộ o vệ môi sinh; 71.5 tỷ trợ giúp những người nghèo và thất nghiệp; 35.5 tỷ khấu trừ thuế (tax credit) cho những người mua nhà đầu tiên, v.v.

Lúc đầu có người đề nghị số tiền 787 tỷ USD chỉ giúp cho những công sở, công ty, hay cá nhân sản xuất nhân công hay vật dụng chế tạo trong nước Mỹ, những nơi các của Tổng Thống Barack Obama bác bỏ đề xuất này. Lý do rất đơn giản, hiện nay chính phủ Hoa Kỳ là con nợ lớn nhất của nhiều chủ cho vay tiền như Trung Hoa và Nhật. Đề nghị đó sẽ làm phật lòng mấy ông chủ cho vay tiền. Tại sao Hoa Kỳ không in thêm tiền để cho dân chúng xài? In thêm tiền thì dù những nhà vật lý sẽ làm cho đồng tiền không còn giá trị và lạm phát sẽ gia tăng vùn vụt làm cho nền kinh tế mau sụp đổ hơn. Thà mượn tiền của Trung Quốc những mà trả nợ bằng hàng hóa giá cả thấp hơn thì coi như Trung Quốc cho không 70% số tiền đó rồi.

Tại sao Trung Quốc biết Hoa Kỳ gặp khó khăn về tài chánh mà vẫn cho Hoa Kỳ vay? Tại vì vài thập niên qua, Trung Quốc tiết kiệm, tích lũy được vài ngàn tỷ USD, Trung Quốc đã tung số tiền này mua phần của các công ty địa phương và tài chánh của Hoa Kỳ. Nếu nền kinh tế Hoa Kỳ suy thoái, dân chúng không chịu mua xài, các công ty địa phương và tài chánh của Hoa Kỳ khai phá sản thì Trung Quốc trả tay. Đó là lý do tại sao trong số tiền 250 tỷ đầu tiên được tung ra để kích thích nền kinh tế là phải giúp cho một số công ty tài chánh trước, và chính phủ Hoa Kỳ cũng đã nói rõ có những điều không thể tiết lộ vì là bí mật quốc gia. Thốt ra ai cũng hiểu Trung Quốc rất tin cậy Hoa Kỳ, tin rằng Hoa Kỳ là đàn ông ngoan ngoãn suy thoái kinh tế để “cướp” cách thâm thúy và có giới hạn tài sản tích lũy của Trung Quốc. Để xoa dịu lòng giận này của Trung Quốc, chính phủ Hoa Kỳ đã phải “bơm tiền” cho các công ty tài chánh mà Trung Quốc có phần lợi nhuận như một thị trường chỉ để giới quý tộc vào.

Đang lúc nền kinh tế Hoa Kỳ chao đảo thì vợ là đồng chủ của ông Robert Allen Stanford đã nhận hình thức cầm đầu vào là. Ông Stanford sinh tại Mexia, Texas ngày 24/3/1950. Sau khi ông ra trường, ông vợ lập nghiệp sinh sống ở Houston. Ông không thành công ở Houston, ông đến ở Waco, mở trung tâm thể thao sức khỏe (health club). Năm 1983, ông bắt đầu nhà kiến và ông bắt đầu khiếm diện (default judgment) \$31,800 vì thiếu tiền nhà và trung tâm thể thao sức khỏe của ông bắt đầu đóng cửa. Trước Houston, ông phát triển công ty Stanford Financial Group. Công ty này được thành lập năm 1932 tại thị trấn Mexia, Texas do ông nội của Robert Stanford là ông Lodis B. Stanford. Khi ông nội của ông Lodis Stanford là một thợ cắt tóc, sau cuộc khủng hoảng kinh tế 1929, ông mở công ty Stanford Financial Group để bán bảo hiểm. Công ty này sống nhờ vào thị trường chứng khoán cho đến khi Robert Allen Stanford về Houston mở văn phòng chính ở khu Galleria, tức là khu Uptown. Robert Allen Stanford đi đầu hành công ty theo hình thức kim tự tháp. Ông tuyên bố là tăng hàng năm của công ty ngày càng tăng nên giá trị của phiếu đầu tư trong công ty khoán gia tăng vùn vụt, giống y như với Enron. Trong vòng 20 năm, ông mở 50 chi nhánh khắp 136 quốc gia và có hơn 30 ngàn thân chủ. Tài sản của công ty đầu năm 2009 là khoảng 50 tỷ USD và tài sản riêng của ông Robert Allen Stanford là 2.2 tỷ USD. Đầu tháng 2 năm 2009, Ủy Ban Thị Trường Chứng Khoán của Hoa Kỳ (Security Exchange Commission - SEC) nghi ngờ con số lợi tức thực tế của Stanford Financial Group và hoãn thẩm tra. Ngày 17/2/09, Ủy Ban Thị Trường Chứng Khoán công bố Stanford Financial Group là đầu 8 tỷ USD trong chứng trình Quỹ Tiết Kiệm Dài Hạn thông qua chứng chỉ Certificate of Deposit (CD). Chính phủ truy tố ông Robert Allen Stanford và hai đồng nghiệp là ông Pendergest-Holt và Davis về tội lừa đảo. Tài sản của công ty này lập tức bị niêm phong khắp nơi trên thế giới.

Houston đã chứng kiến và xem với Enron, bây giờ đến với Stanford Financial Group, làm cho dân chúng ở đây xôn xao. Một năm nay nền kinh tế của Hoa Kỳ suy sụp trầm trọng như Houston vốn tự hào là một thành phố có nhiều công ăn việc làm và thu hút người nhập cư. Bây giờ, với vụ xi-căng-đan (scandal) Stanford Financial Group, nhiều người băn khoăn liệu thị trường chứng khoán có còn được êm thắm như những ngày trước hay không?

Lời Kể: Trong vài tháng qua, kinh tế suy giảm, khắp nơi ở Hoa Kỳ đã chứng kiến đà gia tăng của tội phạm. Riêng tại Houston, cảnh sát Bức Vĩt Nam đang hành, chúng xông vào các tiệm cà phê và quán phở ban đêm, dí súng cảnh sát bắt, trấn lột các chủ tiệm làm khách hàng. Ngày 4/2/2009, một vụ bắt cóc tại Pearland, một vùng phía đông của Houston, làm cho nhiều người kinh sợ. Bà Susana de Jesus, 37 tuổi, một tiếp viên bán đồ trong tiệm Catherine's Plus Sizes trong Mall mới xây ở 2754 Smith Ranch Road, đã là nạn nhân. Nội bà cư trú và làm việc là khu vực của tầng lớp trung lưu trở lên, nơi tiếng yên ổn và an toàn, vậy mà cũng bắt gặp ban ngày ban mặt. Sau khi xong việc, bà Susana de Jesus ra bãi đậu xe thì bắt gặp một người bắt cóc dí súng, bắt bà lên chiếc xe Cadillac màu đen đời 2008 và hơn lái chiếc xe này đi. Sáu (6) ngày sau, cảnh sát Houston tìm được chiếc xe này ở block 6000 đường West Airport. Hàng trăm thiếu niên nguy hiểm tìm ra đi tìm bà mà cho tới ngày hôm nay vẫn không tìm thấy. Họ vẫn sống sót của bà rất mong manh.

C nh sát kêu g i quý v khi ra xe hãy c n th n, th y ai dán t gi y g i đ àng sau, bên hông, bên kính chi u h u hay đ qu t ki ng, xin quý v đ ng m c a xu ng xe l y nh ng t gi y này, đó là cái b y, vì lúc đó tên c p s đ p l i. Khi th y nh ng t gi y đó, cách hay nh t là l đi, lái xe ra ch đông ng i r i m i m c a xe xu ng l y. Khi v t i nhà, xin hãy ngó tr c ngó sau, nh t là trong các b i r m. Và, lúc nào cũng có đ n tho i c m tay, khi c n, b m s 911 l n.

Kinh t Hoa K nói riêng và kinh t toàn c u nói chung đang đ trong th i k u t i, chúng ta hãy kiên nh n nh ng cũng ph i khôn ngoan đ tránh tr thành n n nh n c a c n n kinh t suy thoái và nh ng t n n hình s . C u chúc m i s may lành và t t đ p nh t đ n t t c quý đ c gi ./.

Houston ngày 20/2/2009